ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА»

ВК 06

Рівень вищої освіти	**другий (магістерський)**
Спеціальність	**053 Психологія**
Освітньо-професійна програма	**Практична психологія**
Кваліфікація	**Магістр психології**
Рік навчання	**1**
Семестр	**2**
Форма навчання	**денна**
Кількість кредитів ЄКТС	**3**
Мова викладання	**українська**

Лектор дисципліни _____

_____

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Правове регулювання професійної діяльності психолога» для здобувачів ступеня магістра є формування системи знань про нормативно-правові засади професійної діяльності психолога в Україні та вмінь застосовувати їх у практичній роботі, забезпечуючи дотримання прав клієнтів і законних інтересів фахівця. Мета дисципліни деталізується через такі завдання:

1. Нормативно-правова обізнаність: вивчення системи законодавства України, що регулює діяльність психолога (закони, підзаконні акти, професійні стандарти, етичні кодекси), та порядку його застосування.

2. Договірна практика: формування навичок укладання цивільно-правових і трудових договорів на надання психологічних послуг, ведення документації психолога відповідно до вимог законодавства.

3. Захист прав суб'єктів психологічної допомоги: набуття компетентностей щодо забезпечення конфіденційності, захисту персональних даних та прав дитини у процесі надання психологічної допомоги.

4. Управління професійними ризиками: формування розуміння видів юридичної відповідальності психолога та вміння запобігати типовим правовим ризикам професійної діяльності.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Тема 1. Система законодавства України у сфері психологічної діяльності.	2/2/-	**Знати:** конституційні засади права особи на психологічну допомогу; ієрархію нормативно-правових актів, що регулюють діяльність психолога (закони, підзаконні акти, професійні стандарти, локальні акти закладу); загальну характеристику базових законів («Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні»). **Вміти:** орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, що регулюють психологічну діяльність; знаходити чинну редакцію потрібного нормативного акта в офіційних джерелах.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 2. Закон України «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні»: зміст і механізми реалізації.	2/2/-	**Знати:** мету, структуру та основні поняття закону; права осіб, що звертаються по допомогу у сфері психічного здоров'я; передбачений законом порядок сертифікації фахівців та роль психолога в новій системі охорони психічного здоров'я.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		Вміти: визначати місце психолога в системі надання допомоги у сфері психічного здоров'я, встановленій законом; роз'яснювати клієнту його права, гарантовані цим законом.		
Тема 3. Професійні стандарти та кваліфікаційні вимоги до психолога.	2/2/-	**Знати:** зміст професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти»; вимоги до освіти та безперервного професійного розвитку психолога; сучасний стан і перспективи запровадження ліцензування та сертифікації психологічної діяльності в Україні. **Вміти:** співвідносити власний рівень кваліфікації з вимогами професійного стандарту; планувати траєкторію безперервного професійного розвитку відповідно до нормативних вимог.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 4. Договірне регулювання надання психологічних послуг.	2/2/-	**Знати:** правову природу цивільно-правового договору про надання психологічних послуг; істотні умови такого договору; особливості трудового договору психолога, який працює в закладі;	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		відповідальність сторін за договором. **Вміти:** складати проєкт договору про надання психологічних послуг; перевіряти договір на наявність істотних умов; визначати межі відповідальності сторін.		
Тема 5. Правові аспекти конфіденційності та захисту персональних даних у психологічній практиці.	2/2/-	**Знати:** положення Закону України «Про захист персональних даних»; поняття професійної таємниці психолога; підстави правомірного розкриття конфіденційної інформації (загроза життю чи здоров'ю, вимога суду); вимоги до ведення й зберігання документації психолога. **Вміти:** організовувати збір, обробку та зберігання персональних даних клієнтів відповідно до вимог законодавства; визначати випадки, коли розкриття конфіденційної інформації є правомірним.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 6. Юридична відповідальність психолога.	2/2/-	**Знати:** види юридичної відповідальності психолога (дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна, кримінальна); типові підстави настання відповідальності в	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
		психологічній практиці; можливості страхування професійної відповідальності. **Вміти:** аналізувати практичну ситуацію на предмет наявності професійного правового ризику; застосовувати заходи запобігання настанню юридичної відповідальності.		
Тема 7. Правове регулювання діяльності психолога з окремими категоріями клієнтів.	2/2/-	**Знати:** нормативні засади права дитини на психологічну допомогу; порядок отримання згоди батьків або законних представників; особливості роботи з особами з обмеженою цивільною дієздатністю; нормативну базу психологічної допомоги учасникам бойових дій та постраждалим від домашнього насильства. **Вміти:** визначати порядок отримання інформованої згоди залежно від категорії клієнта; застосовувати відповідні нормативні акти під час роботи з дітьми, військовослужбовцями, постраждалими від насильства.	Питання, тести, виконання самостійної роботи	5
Тема 8. Етико-правові засади міжнародної практики	2/2/-	**Знати:** міжнародні стандарти професійної діяльності психолога (зокрема стандарти	Питання, тести, виконання	5

Тема	Години (лек./прак./сам.)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
психологічної допомоги.		Європейської федерації психологічних асоціацій, сертифікат EuroPsy); загальні риси й відмінності регулювання професії психолога в Україні та країнах Європейського Союзу. **Вміти:** порівнювати вимоги національного законодавства з міжнародними стандартами професійної діяльності психолога; визначати напрями подальшої гармонізації українського законодавства з європейським.	самостійної роботи	
Теми для самостійного вивчення	-/-/58	1. Порівняльний аналіз регулювання професії психолога в Україні та країнах Європейського Союзу. 2. Історія розвитку законодавства про психологічну та психотерапевтичну допомогу в Україні. 3. Правові аспекти надання психологічної допомоги дистанційно (телепсихологія, онлайн-консультування). 4. Захист прав дитини в діяльності психолога закладу освіти: нормативні вимоги. 5. Правовий статус психологічної служби в системах Міністерства внутрішніх справ, Збройних Сил України, Державної служби з надзвичайних ситуацій. 6. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів за участю психолога. 7. Угода про нерозголошення інформації (NDA) у приватній психологічній практиці. 8. Судово-психологічна експертиза: правові підстави призначення та проведення. 9. Академічна доброчесність і питання авторського права в науково-дослідній діяльності психолога.		
Всього	16/16/58			

Всього балів за поточний контроль	**40**
Залікова оцінка	**60**
Всього	**100**

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад: лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі	
		Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік
90-100	**A** (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	**B** (добре)	Добре	
75-81	**C** (добре)		
64-74	**D** (задовільно)	Задовільно	
60-63	**E** (задовільно)		
35-59	**FX** (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано
1-34	**F** (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література

/

Додаткова література

1. Перевалова Л. В., Лисенко І. В., Гаряєва Г. М. *Правове регулювання професійної діяльності психолога* : навч.-метод. посібник. Харків : ФОП Панов А. М., 2023. 92 с.

2. Пєтухова І. О., Заушнікова М. Ю., Нежинська О. О., Костевська Н. В. *Психологія: вступ до спеціальності* : навч. посібник. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 190 с.

3. Андросович К. А., Засєкін А. А. *Психологія: вступ до фаху* : навч. посіб. Київ : ТОВ «ТРОПЕА», 2024. 196 с.

4. *Про систему охорони психічного здоров'я в Україні* : Закон України від 15.01.2025 № 4223-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20.

5. Максименко С. Д., Коваль І. А., Максименко К. С., Папуча М. В. *Медична психологія* : підручник / за ред. акад. С. Д. Максименка. Т. І. Київ : Видавництво Людмила, 2023. 458 с.

6. Химич Н., Корчинський О. *Інформована згода пацієнта на медичне втручання під час здійснення біомедичних досліджень*. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2023. Вип. 80. Ч. 2. С. 376–382. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/297100.

7. *Право дитини на психологічну допомогу в Україні: між законом і реальністю*. ZMINA. 2025. URL: https://zmina.info/articles/pravo-dytyny-na-psyhologichnu-dopomogu-v-ukrayini-mizh-zakonom-i-realnistyu/.

8. *Чи потрібна психологам ліцензія та що нового в законодавстві про психологічну допомогу?* Юридична газета. 2024. URL: https://yur-

	gazeta.com/publications/practice/medichne-pravo-farmacevtika/chi-potribna-psihologam-licenziya-ta-shcho-novogo-v-zakonodavstvi-pro-psihologichnu-dopomogu.html.
Інформаційні ресурси	9. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua. 10. Національна психологічна асоціація України. Розділ «Законодавство». URL: https://npa-ua.org/psychologists/legislation/. 11. Репозитарій Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (кафедра «Право»). URL: https://repository.kpi.kharkov.ua.